

друге, модератори виступають цензорами в плані оформлення навчальних і навчально-методичних видань кафедр університету, перевіряючи їх на відповідність встановленим нормам і правилам.

Список використаних джерел:

1. Ніколаєнко, Н. М. Нові ролі бібліотекаря – сучасний погляд / Н. М. Ніколаєнко // Бібліотечно-інформаційне середовище як драйвер змін та інновацій в освіті : Всеукр. наук.-практ. конф. 24-25 жовт. 2019 р. - Харків, 2019. – С. 12-14.
2. Рибальченко О. М. Наукова бібліотека ХНТУСГ сьогодні і перспективи розвитку / О. М. Рибальченко // Бібліотечно-інформаційне середовище як драйвер змін та інновацій в освіті : Всеукр. наук.-практ. конф. 24-25 жовт. 2019 р. - Харків, 2019. – С. 5 – 12.
3. Щетініна, Е. М. Інформаційно-комунікаційна підтримка діяльності науковців, як засіб поширення наукових ідей університету / Е. М. Щетініна, О. М. Рибальченко // Бібліотека університету і науковець у контексті інтеграції до світового наукового. інформаційного. простору: Міжнар. наук.-практ. конф., (19 листопада 2018 р. м. Харків, Україна). Харків: ХДУХТ, 2018.

MODERATION AS INNOVATIVE TECHNOLOGY IN LIBRARY ACTIVITY

Martynenko Natalia Yevhenivna, Head of the Department of the Scientific Library of the Kharkiv Petro Vasylenko National Technical University of Agriculture

Shchetinina Elvira Mykolayivna, Head of the Department of the Scientific Library of the Kharkiv Petro Vasylenko National Technical University of Agriculture

Abstract: *The report covers the introduction of a new role of librarian in the information and educational space of the university in the Scientific Library of KhNTUSG, related to the use of moderator functions, which should promote the creation of high-quality electronic information content of higher education.*

Keywords: *librarian-moderator, information content, moderation of information environment*

УДК 016:929:62(477)

ПРОЄКТ «ІСТОРІЯ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ ХНТУСГ В ОСОБАХ»

Наугольнова Неля Геннадіївна, заступник директора Наукової бібліотеки Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка

У доповіді розкрито питання ролі особистості в діяльності бібліотеки на різних етапах її історичного розвитку та визначено мету, завдання, напрямки, життєвий цикл та етапи реалізації започаткованого проєкту «Історія НБ ХНТУСГ в особах».

Ключові слова: історія бібліотеки, проєктна діяльність співробітників бібліотеки.

Історія Наукової бібліотеки є складовою частиною літопису Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка, яку було організовано у 1930 році разом з університетом. Відзначаючи 90-річчя бібліотеки ми намагаємося продовжити літопис її історичного розвитку, привернувши увагу до особистостей за сумлінної, творчої праці яких маємо успіхи, досягнення, імідж.

У 1999-2000 роках до 70-річчя заснування бібліотеки Харківського державного технічного університету сільського господарства (ХДТУСГ) вивченням історії розвитку бібліотеки займаються директорка бібліотеки Т. В. Новікова та бібліотекарка I кат. Л. І. Лупіка, які підтримали пропозицію Харківського гуманітарного інституту “Народна українська академія” щодо участі у написанні колективної монографії присвяченої історії розвитку бібліотек закладів вищої освіти міста Харкова «Очерки истории вузовских библиотек г. Харькова» [2]. У підготовленому нарисі висвітлювались основні етапи становлення та розвитку бібліотеки, надавались статистичні дані з основних показників її роботи. При підготовці видання було вивчено великий обсяг архівних матеріалів університету та світлини за якими можна відстежити окремі напрями діяльності бібліотеки.

До 85-річчя заснування університету було видано ювілейне видання «Харківський національний університет сільського господарства імені Петра Василенка: до 85-річчя», в якому опубліковано статтю директорки бібліотеки Т. В. Новікової з новими актуальними матеріалами про історію бібліотеки [2].

В рамках проведення Всеукраїнська науково-практична конференції «Слобожанський гуманітарій – 2015» на секції «Інноватика в бібліотеках вузів: ресурсне та інформаційне забезпечення науки і освіти» було представлено презентацію «ФОТОНАРИС: сторінками історії Наукової бібліотеки ХНТУСГ», який уклала завідувачка відділу обслуговування С. М. Кіреєва [3]. В фотонарисі представлено світлини різних років працівників, заходів, у т. ч. загальноуніверситетських та культурно-просвітницьких, які висвітлювали діяльність бібліотеки на допомогу навчальному, науково-дослідницькому та виховному процесів університету. Остання сторінка презентації надає оцінку фахової праці співробітників «Наповнення новим змістом напрямків діяльності бібліотеки зумовлює подальшу перебудову Наукової бібліотеки. Але

історія нас вчить, що добрі традиції та здобутки, напрацьовані попередниками, повинні підтримуватися і примножуватися послідовниками». Отже, історія бібліотеки, її розвиток як освітньої, соціальної та наукової установи залежить від професійної праці, освіченості та компетенції кожного співробітника.

Наукова бібліотека своє 90-річчя зустрічає як інформаційно-аналітичний підрозділ університету, який має сталі вектори розвитку: підтримка освіти і науки, розвиток дистанційного обслуговування, розширення репертуару інформаційних послуг, участь у зовнішніх проєктах та ведення власної проєктної діяльності. Так, у бібліотеці організовано освітньо-науковий, інформаційно-бібліографічний, культурно-просвітницький, краєзнавчий проєкти, що діють на основі поєднання традиційних та новітніх інформаційно-бібліотечних технологій для реалізація місії, цілей і завдань бібліотеки в інституції. У 2020 році започатковано проєкт «Історія НБ ХНТУСГ в особах», метою якого є визначення ролі особистості в діяльності бібліотеки на різних етапах її історичного розвитку.

Для реалізації проєкту визначені такі завдання:

- узагальнити етапи розвитку бібліотеки;
- розкрити значення ролі особистості в історії книгозбірні;
- визначити коло бібліотекарів та здійснити максимальний обсяг робіт з відбору та аналізу інформації про них;
- визначити етапи реалізації проєкту, відповідальних;
- підготувати електронне видання «Історія НБ ХНТУСГ в особах» із забезпеченням вільного доступу.

Проєкт за класифікацією характеризується: за змістом – соціальний; за термінами вирішення і досягнення мети – довгостроковий (до 10 років); за масштабами – монопроєкт; за характером цілей і завдань, напрямів діяльності – історико-біографічний; за особливостями фінансування – бюджетний.

Історичний аспект розвитку бібліотеки через особистості розглядається за напрямками: Управління бібліотекою, Пам'ять бібліотеки, Ветерани бібліотечної справи, Сучасність.

Життєвий цикл проєкту визначається протягом 10 років, що включає за роками: реалізація I етапу – 2020-2025 рр., реалізація II етапу – 2026-2030 рр., завершення – 2030 р.

У 2020 році, на стадії розробки проєкту створено робочу групу з кола провідних фахівців бібліотеки, здійснено розподіл персональних завдань; визначено перелік особистостей для першочергового пошуку, які сприяли розвитку і становленню бібліотеки.

Робочу групу проєкту очолює директорка НБ – Н. М. Ніколаєнко, інформаційно-аналітичну роботу здійснює заступниця директорки Н. Г. Наугольнова, пошуково-інформаційну та створення контенту на

онлайн-сервісах – провідна бібліотекарка Т. В. Перевозник, технічний супровід проєкту – бібліотекарка I кат. В. А. Івахненко.

На першому етапі реалізації проєкту здійснюється відбір і аналіз інформації щодо персоналій та уточнення даних за картотекою співробітників бібліотеки. Наявність якісного кадрового складу впливає на розвиток бібліотеки в цілому та на окремі вектори її діяльності, тому планомірний розшук об'єктивних даних про працівників нерозривно пов'язаний з уточненнями, деталізацією окремих періодів історичного розвитку бібліотеки за напрямками (фонди, кількість читачів, матеріальна база, кадровий склад тощо). Пошук додаткових відомостей буде здійснюватися в різних установах міста за матеріалами обласного архіву, фондами Харківської державної наукової бібліотеки ім. В. Г. Короленка (за газетами періоду 1941-1943 роки), матеріалами архіву університету, звітами роботи бібліотеки, відкритими ресурсами Інтернет. Результатом I етапу проєкту буде створення інтерактивного плакату інструментами Google, де буде представлено опис життєдіяльності та фотоархів працівників та оприлюднено на сайті НБ в розділі «Проєкти» (<https://library.khntusg.com.ua/proekti>).

В різні періоди, протягом 90 років, в бібліотеці працювало 109 співробітників, прізвища яких вдалося встановити, нині штат бібліотеки складає 28 фахівців.

За 90 років бібліотеку очолювали 7 завідувачок, 2 директорки, дані про яких планується відобразити в розділі «Управління бібліотекою»: Ф. Я. Брон (з 1941 р.), В. Є. Степаненко (з 1945 р.), Олександра Олексіївна Колесникова (з 1948 р.), Лідія Іванівна Царьова (з 1953 р.), Галина Григорівна Ясницька (з 1962 р.), Катерина Константинівна Баранова (з 1973 р.), Тетяна Вікторівна Новікова (працювала в бібліотеці 43 роки (з 1976 по 2019 роки), з них очолювала бібліотеку 34 роки: у 1985 – 2000 рр. як завідувачка бібліотекою, з 2001 року по липень 2017 рр. – як директорка). Нині очолює Наукову бібліотеку Наталія Миколаївна Ніколаєнко, канд. наук із соц. комунікацій.

Розділ «Пам'ять бібліотеки» містить дані про фахівців – професіоналів, які залишили яскраву згадку про свою непесічну діяльність в бібліотеці: Мотлохова Євгенія Василівна, Двоскіна Ася Зеліковна, Завгородня Людмила Іванівна, Лупіка Людмила Іванівна, Попова Лариса Ігорівна.

Розділ «Ветерани бібліотечної справи» відображає перелік осіб, які віддано слугували бібліотечній справі та бібліотеці протягом 20-ті і більше років, це: Бородіна Лариса Олексіївна, Грабар Наталя Григорівна, Кучерявенко Людмила Олександрівна, Лагута Надія Іванівна, Соколовська Тетяна Борисівна та інші.

Розділ «Сьогодення» знайомить з співробітниками, які скеровують свій професійний досвід, знання, ентузіазм на результат. Це освоєння нових ролей бібліотекарів у цифровому суспільстві, що сприяє

підвищенню іміджу бібліотеки як у самому університеті так і серед бібліотек закладів вищої освіти України.

На другому етапі реалізації проекту планується систематизувати отриману інформацію, здійснити доповнення історичних даних про створення та становлення бібліотеки.

Завершенням проекту буде підготовка до 100-річчя бібліотеки електронного видання «Історія НБ ХНТУСГ та навігацію до нього, для цього необхідно вивчити можливості сервісу «Стрічка часу» для подання історії бібліотеки в цілому.

Наша щира подяка і повага бібліотекарям, які працювали або працюють в бібліотеці ХНТУСГ, вони заслуговують на те, щоб їх пам'ятали. А від майбутніх бібліотекарів ми очікуємо нової історії бібліотеки, адже вже сьогодні вони своєю працею пишуть нові сторінки і відкривають бібліотеку як сучасний інформаційно-аналітичний центр та соціокультурний інститут університету.

Список використаних джерел:

1. Наукова бібліотека ХНТУСГ / Т. В. Новікова // Харків. нац. техн. ун-т сіл. госп-ва ім. П. Василенка. 85 років. – Харків: Міськдрук, 2015. – С. 207-210.

2. Путешествие в историю : библиотека Харков. гос. техн. ун-та сел. хоз-ва / Т. В. Новікова, Л. И. Лупика // Очерки истории вузовских библиотек г. Харьков. – Харьков, 2001 . – С. 359-373 .

3. Киреєва С. М. ФОТОНАРИС: сторінками історії Наукової бібліотеки ХНТУСГ до 85-річчя заснування університету [Презентація] – Режим доступу <http://dspace.khntusg.com.ua/handle/123456789/9144>

PROJECT "HISTORY OF SCIENTIFIC LIBRARY KHNTUSG IN PERSONS"

Naugolnova Nelya Gennadiyivna, Deputy Director of the Scientific Library of Kharkiv Petro Vasylenko National Technical University of Agriculture

Abstract: The report reveals the role of the individual in the activities of the library at different stages of its historical development, defines the purpose, objectives, directions, life cycle and stages of the project "History of the National Library of KhNTUSG in persons."

Key words: history of the library, project activity, library staff.

УДК 027. 021

КОМ'ЮНІТИ-АСПЕКТИ РЕСПЕКТАБЕЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ

Перевозник Тетяна Вікторівна, головний бібліотекар Наукової бібліотеки Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка